

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАКТИКИ ТОЛЕРАНТНОСТІ»

Ступінь вищої освіти – Бакалавр
Спеціальність 061 – Журналістика
Освітня програма «Журналістика»
Рік навчання 3,
семестр VI
Форма здобуття вищої освіти денна
Кількість кредитів ЄКТС 5
Мова викладання українська

Степаненко Н.С.
stepanenko_nina@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/user/index.php?id=4735>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

«Практики толерантності» як навчальна дисципліна дає можливість оволодіти комплексом знань про сутність толерантності, її функції, про норми толерантності, комунікацію і вплив національно-культурних чинників на процес спілкування, засвоїти основні поняття і категорії толерантності при комунікації між представниками різних народів, вікових та соціальних груп тощо, аспекти мовного коду при толерантній комунікації, специфіку етикету, оволодіти навичками коректного спілкування в межах контактів, навчитися самостійно аналізувати ситуації та отримати навички уникнення міжособистісних конфліктів у процесі спілкування з представниками інших культур, етносів, вікових та соціальних груп. Курс спрямовано на підвищення обізнаності про необхідність толерантності, взаємоповаги у суспільстві та загальнонаціонального інклюзивного діалогу в Україні.

Вивчення навчальної дисципліни сприятиме підвищенню рівня підготовки журналістів, формуванню у них навичок науковоаналітичного опрацювання проблем. Отримані знання дають можливість підвищити професійну компетентність в питаннях розвитку толерантності. Дисципліна спрямована на розширення знань слухачів в питаннях інформації, комунікації, та в цілому роботи з медіа.

Компетентності навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі журналістики.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК07. Здатність працювати в команді.
- ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній

діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент

СК04. Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність.

СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни (ПРН):

ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел. . Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПР07. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.

ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

ПР16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.

ПР17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

Тема 1 Змістовні види толерантності. Політична Міжнаціональна. Расова Релігійна. Гендерна. Вікова. Фізіологічна. Освітня. Географічна Міжкласова Маргінальна	2/ 4	Знати: основні види толерантності, сутність поняття толерантність;	Підготовка до лекцій. Виконання та здача практичних завдань. Виконання	Усне опитування. Тести, завдання. Модульна тестова робота
---	---------	--	--	---

Тема 2. Структура та функції професійної складової толерантності журналіста	2/4	систему засобів самостійної роботи, масових комунікацій Вміти: визначати ефективність медіа технологій, моделей, каналів, аналізувати інформацію щодо основних категорій толерантності ; розуміти шляхи формування системи знань про сутність толерантності в контексті становлення української журналістики ; поширювати знання щодо типів культур і міжкультурних стилів спілкування;о		
3 Зміст поняття«толрантності. Змістовні види толерантності..Розумі толерантності. Толерантність як неможливість взаєморозуміння. Толерантність як поблажливість до слабкості інших, Толерантність як розширення власного досвіду і критичний діалог.	2/4			
Тема 4. Ціннісні основи виховної діяльності журналіста	2/4			
Модуль 2				
Тема 5. Роль журналіста у толерантному вихованні суспільства.	2/4	Знати: комунікаційні технології такі як медіа планування; основні підходи до здійснення медіамоніторингу, його цілі та завдання; специфіку здійснення медіа моніторингу щодо питань толерантності.	Підготовка до лекцій. Виконання та здача практичних завдань. Виконання самостійної роботи.	Усне опитування. Тести, завдання. Модульна тестова робота
Тема 6. . Основи соціальної толерантності журналіста	2/4			
Тема 7. Комунікативно-журналістська толерантність .	2/4			

Тема 8. Психологічні основи комунікативно-журналістської толерантності. Професійні стереотипи	2/4	Вміти: використовувати сучасні інформаційні технології для здійснення моніторингу питань толерантності у сучасному суспільстві України та світу; аналізувати інформацію отриману з різноманітних джерел та готувати медіа звіти за результатами проведеного медіа моніторингу; володіти сучасними засобами здійснення медіа моніторингу, пошуку та аналізу інформації, особливо щодо практик толерантності		
Можливість отримання додаткових балів:	Додаткові бали можна отримати за підготовку доповіді та участь в студентській конференції			до 10 балів
Всього за 2 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання</i>	Роботи, виконані із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора, якщо на це є поважні причини (наприклад, лікарняний лист)
<i>Політика щодо академічної доброчесності</i>	Списувати під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (як і використовувати мобільні девайси). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування</i>	Відвідування занять є обов'язковим. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватися індивідуально (в онлайн-форматі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

” Рекомендовані джерела інформації

Основні

- Аксіологічний підхід – основа формування цілісної особистості майбутнього педагога: монографія / За заг. ред. Л.О. Хомич. – Київ-Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2010. – 143с.
- Андрущенко В.П. Релігійна педагогіка. //Енциклопедія освіти / Акад. пед.. наук України; головн. Ред.. В.Г.Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – с. 769.
- Актуальні методологічні питання дослідження моралі і моральної поведінки // Соціальна психологія. – 2007. – Спец. випуск. – С. 14- 22.
- Бех І.Д. Релігійне виховання //Енциклопедія освіти / Акад. пед.. наук України; головн. Ред.. В.Г.Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – с.769 – 770.
- Воробйов М. Чи потрібна толерантність, якщо є добросусідство? - [Http://www.vmdaily.ru/news/2013/07/03/nuzhna-li-tolerantnost-esli-estdobrososedstvo-203447](http://www.vmdaily.ru/news/2013/07/03/nuzhna-li-tolerantnost-esli-estdobrososedstvo-203447).
- Глобалізація. //Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч.Вінквіста та В.Тейлора; пер. З англ.. В.Шовкун; наук. Ред.. пер. О.Шевченко. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 503 с. (с.94 – 95).
- Довгополова Я.В. Толерантність як ціннісна парадигма освіти в контексті євроінтеграції // Педагогічні шляхи реалізації загальноєвропейських цінностей у системі освіти України: Зб. наук. праць / За заг. ред Г.Є.Гребенюка; Харків: Стиль Іздат, 2005. – 326 с. (Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка) – с.85 – 90.
- Докукіна О.М. Толерантність у вихованні //Енциклопедія освіти / Акад. пед.. наук України; головн. Ред.. В.Г.Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – с.912 – 913 Домінанти духовного світу українців: навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2010. – 250 с. Енциклопедія освіти / АПН України; голов. ред. В.Г. Кремень; [заст. голов. ред. : О.Я. Савченко, В.П. Андрущенко; відп. наук. секр. С.О. Сисоєва]. – К., 2008. – 1040 с.
- Єфремцева С. А. Тренінг спілкування для старшокласників. - К.: Віпол, 1994. – 75с
Зязюн І.А. Особливості підготовки педагога // Педагогічна газета, 2001. – №2. – С.5. Зязюн І.А. Філософія педагогічної дії: Монографія. – К. – Черкаси: В-во ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. – 2008. – 567 с
- Кремень В.Г. Толерантність як імператив: національна ідентичність в добу глобалізації. // Науковий вісник Миколаївського державного 178 університету імені В.О.Сухомлинського: збірник наукових праць / За ред. В.Д.Будака, О.М.Пехоти. - Випуск 1.32. - Миколаїв: МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2011. - (Серія «Педагогічні науки»). - С 6-9.
- Кузьменко В.В., Гончаренко Л.А. Формування полікультурної компетентності вчителів загальноосвітньої школи: навчальний посібник / за ред. В.В.Кузьменка. - Херсон: РПО, 2006. - 92с.
- Лозинська Л. Проблема толерантності у контексті ціннісного самовизначення студентів-медиків // Педагогіка і психологія професійної освіти, 2011, № 6, с. 21 –2.
- Молчанова А.О. Виховання професіонала-громадянина: метод. рекомендації . – К.: Логос, 2005. – 76 с. Молчанова А.О. Ефективні шляхи комунікації ПТНЗ в освітньому середовищі: метод. рекомендації . – К.: Логос, 2009. – 82 с.

- Молчанова А. Концепт „Виховання” // Концептосфера педагогічної аксіології. – Київ-Ніжин, 2010.– С. 259-275
- Орловська О.В. Підготовка майбутнього вчителя до виховання толерантності в учнів старшої школи США: Автореф. дис...на здобуття наук. ступ. кандидата педагогічних наук. – Київ, 2011. – 20 с.
- Отич О.М. Психологія конфлікту: Навч. посіб. / Фурса О.О., Отич О.М., Орлов В.Ф. – К.: МІХМД, 2008. – 265с. 179
- Отич О.М. Конфліктологія: Конспект лекцій: Навч.-метод. посіб. / В.Я. Галаган, В.Ф. Орлов, О.М. Отич. – К.: ДЕДУТ, 2008. – 273 с.
- Панченко В.І. Основи психофізіологічної культури учнівської молоді (гносеологічний аспект професійного самовизначення: Метод. реком. / Укладач В.І.Панченко. – Київ, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України, Київ – 2008. – 73 с.
- Професійна комунікативна культура майбутніх інженерів зв'язку. Навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів. Укладач Г. М. Петрук. - Полтава, 2008. - 136 с.
- Рибалка В.В. Психологічна профілактика суїцидальних тенденцій проблемної особистості: навч. посіб. / Валентин Рибалка. – К.: Шк. світ, 2009. – 119с. – (Бібліотека „Шкільного світу”).
- Рибалка В.В. Психологія честі та гідності особистості: культурологічні та аксіологічні аспекти: навч.-метод. посіб. / В.В. Рибалка; НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Ін-т обдарованої дитини, МОН України, Укр. наук.-метод. центр практ. психол. і соц. роботи. – К.; Вінниця: ТОВ фірма „Планер”, 2010. – 382 с .
- Семенов О.М. Етнолінгводидактична культура педагога. Практикум: Навч. посіб. – К. – 2009. – Режим доступу: http://npu.edu.ua/ebook/book/djvu/C/iuf_ksum_Etnolingvodidaktishna_kultura_pedagoga.djvu
- Соціальна педагогіка: мала енциклопедія / За заг. Ред. І.Д.Звереві. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 336 с
- Султанова Л.Ю. Концептуальні засади функціонування полікультурного суспільства в епоху глобалізації // Людина у полікультурному суспільстві: навч.-метод. посібник для викладачів вищих навчальних закладів з курсу за вибором для студентів соціогуманітарних спеціальностей / [Пометун О.І., Султанова Л.Ю. та ін.]. – К.: „Інжиніринг”, 2010 – С. 19-29. Таланов В.
- Усатенко Т.П. Українознавство в просторі педагогічної творчості // Теоретичні та методичні засади розвитку педагогічної освіти: педагогічна майстерність, творчість, технологія: Зб. наук. пр. – Харків: НТУ „ХПІ”, 2007. – С.185–189.

Додаткові

1. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації . Київ: «Довіра», 2007. 205 с
2. Бойчук Н.В. Переклад як засіб міжкультурної комунікації. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://philology.knu.ua/library/zagal/Movni_i_konceptualni_2013_43_1/140_147.pdf
3. Буркало Н.І. Соціально-психологічні аспекти міжкультурної комунікації. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.rusnauka.com/11_NPE_2013/Psihologia/12_134480.doc.htm
4. Введенська Т.Ю. Методичні рекомендації по організації самостійної роботи студентів до курсу «Проблеми міжкультурної комунікації та перекладу». Дніпро : ДВНЗ «НГУ», 2014. 54 с.
5. Осипов П.І., Міжкультурна комунікація: проблеми і перспективи. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/zbirnuku/7/8.pdf>
6. Осипов П.І. Про деякі аспекти міжкультурної комунікації [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/zbirnuku/13/3.pdf>
7. Палько І. М. Міжкультурна комунікація як чинник формування міжкультурної толерантності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://eprints.zu.edu.ua/5402/1/%D1%81%D1D1%8F_4.PDF

8. Сенченкова Т. Комунікація як чинник діалогу культур // Держава і суспільство [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.scribd.com/doc/53461757/%D0%9A%D0%9E%D0%9C%D1%83%D0>.
9. Шумський О. Л. Професійна комунікація правоохоронців у контексті міжкультурної взаємодії. // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. - 2013 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : file://Vnadps_2013_2_18.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електронні ресурси НБУВ <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
2. Лінгвістичний портал MOVA.info <http://www.mova.info/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
5. Український лінгвістичний портал <https://www.ulif.org.ua/>